

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 listopada 2014 r. Bank (...) Spółka Akcyjna w W. – Oddział w Ł. wystąpiła przeciwko I. K. i I. G., jako członkom zarządu spółki z o.o. (...) w C., o zasądzenie kwoty 170.918,19 zł, z uwagi na bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce nakazów zapłaty w sprawach XII GNc 562/10 i XII GNc 563/10 (pозew, k. 2 – 3).

Pozwane wniosły o oddalenie powództwa w całości wskazując, iż wniosek o upadłość spółki zgłoszony został we właściwym czasie, a nawet gdyby tak nie było pozwane nie ponoszą winy w spóźnionym złożeniu tego wniosku, ewentualnie spóźnienie to nie doprowadziło do szkody po stronie powodowej. Podniosły też zarzut przedawnienia i zarzut braku legitymacji biernej, albowiem zobowiązanie wobec powoda powstało zanim stały się członkami zarządu spółki (...) (sprzeciwu od nakazu zapłaty, k. 43 – 47 i 55 – 59).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana I. G. począwszy od 28 lutego 2006 roku do 27 czerwca 2012 roku, czyli dnia wykreślenia spółki z rejestru sądowego, pozostawała (...) spółki (...). W okresie od 30 sierpnia 2007 roku do 23 grudnia 2009 roku była też prezesem i jedynym członkiem zarządu spółki (odpis KRS, k. 12 – 14).

Pozwana I. K. nigdy nie była współnikiem spółki. W okresie od 23 grudnia 2009 roku do 27 czerwca 2012 roku, czyli dnia wykreślenia spółki z rejestru sądowego była prezesem i jedynym członkiem zarządu spółki z o.o. (...) (odpis KRS, k. 12 – 14).

Pomiędzy stroną powodową a spółką (...) w dniu 14 czerwca 2005 roku zawarta została umowa kompleksowa Harmonium (...), w ramach której spółka (...) mogła korzystać z limitu debetowego i karty obciążeniowej. Długi z tytułu tych zobowiązań wobec Banku (...) SA uznane zostały w dniu 16 kwietnia 2009 roku przez członka zarządu (...) I. G. (umowa, k. 368 – 373; uznanie długu, k. 64).

Nakazem zapłaty z dnia 19 marca 2010 roku w sprawie XII GNc 562/10 zasądzona została na rzecz strony powodowej od (...) Spółki z o.o. w C. kwota 50.768,13 zł z odsetkami umownymi w wysokości 1,8 odsetek ustawowych liczonymi od kwoty 38.391,52 zł od dnia 18 lutego 2010 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu w kwocie 4.374 zł (nakaz zapłaty, k. 8).

Nakazem zapłaty z dnia 19 marca 2010 roku w sprawie XII GNc 563/10 zasądzona została na rzecz strony powodowej od (...) Spółki z o.o. w C. kwota 51.681,28 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 38.480 zł od dnia 18 lutego 2010 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu w kwocie 4.386 zł (nakaz zapłaty, k. 9).

W okresie od stycznia do lipca 2010 roku pozwana I. K. pozostawała na zwolnieniu lekarskim, między innymi z uwagi na konieczność poddania się zabiegowi operacyjnemu. W tym czasie udzieliła pełnomocnictwa do zarządzania firmą dyrektorowi – Z. D. (karta informacyjna, k. 99; orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, k. 100; zeznania świadka Z. D., k. 544 – 545, 00:22:16).

Decyzję o przygotowaniu i złożeniu wniosku o upadłość podjęła I. K. po zapoznaniu się z bilansem rocznym za 2009 rok (zeznania świadka Z. D., k. 544 – 545, 00:22:16).

Wniosek o ogłoszenie upadłości (...) Spółki z o.o. w C. złożony został w dniu 5 maja 2010 roku przez prezesa zarządu – pozwaną I. K. (wniosek, k. 230 – 264).

W dniu 5 lipca 2010 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi ogłosił upadłość (...) Spółki z o.o. w C. obejmująca likwidację majątku dłużnika (postanowienie, k. 67)

Na skutek ogłoszenia upadłości, postanowieniami z dnia 22 września 2010 roku komornik sądowy prowadzący postępowanie egzekucyjne na podstawie tytułów wykonawczych – nakazów zapłaty w sprawach XII GNc 562/10 i XII GNc 563/10 stwierdził, że postępowanie uległo umorzeniu z mocy prawa. Łączne poniesione przez wierzyciela koszty postępowań egzekucyjnych wyniosły 130,70 zł. W toku postępowania egzekucyjnego nie udało się komornikowi wyegzekwować na rzecz wierzyciela jakichkolwiek kwot (postanowienia, k. 10 – 11).

Postępowanie upadłościowe (...) Spółki z o.o. w C. zakończone zostało postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 30 marca 2012 roku. Łączne wpływy do masy upadłościowej wyniosły 99.613,63 zł. Po pokryciu kosztów postępowania upadłościowego, zaspokojono wyłącznie wierzycieli w II kategorii w 11,21 % (postanowienie, k. 69 – 70; pismo syndyka i plany podziału, k. 203 – 205, sprawozdanie, k. 209 – 211).

Początki stanu niewypłacalności (...) Spółki z o.o. w C. sięgają IV kwartału 2008 roku, kiedy spółka zaprzestała regulowania części swoich zobowiązań. Nasilenie tego procesu nastąpiło w 2009 roku. To właśnie rok 2009 jest okresem, w którym wystąpiły przesłanki do wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości. Zgłoszenie wniosku w 2010 roku nastąpiło z opóźnieniem (opinia biegłego ds. rachunkowości, k. 664 – 673).

W przypadku zgłoszenia wniosku o upadłość w pierwszej połowie 2009 roku wierzytelność powoda zaspokojona zostałaby w 100 %. Gdyby wniosek taki zgłoszono w grudniu 2009 roku, stopień zaspokojenia wierzytelności powoda wyniosłby 22,32 % (opinia biegłego ds. rachunkowości, k. 664 – 673).

Na dzień 27 października 2014 roku należności strony powodowej wynikające z umowy kredytowej (...) zawartej z (...) Spółką z o.o. w C. oraz z tytułu karty obciążeniowej wynosiły 162.027,49 zł, przy czym od kwot należności głównych naliczane są nadal odsetki: od kwoty 38.391,52 zł odsetki umowne w wysokości 1,8 odsetek ustawowych, zaś od kwoty 38.480 zł odsetki ustawowe. Do tego dochodzą koszty procesu w sprawach XII GNc 562/10 i XII GNc 563/10 w wysokości 8.760 zł i koszty egzekucji w wysokości 130,70 zł (wyciąg z ksiąg bankowych, k. 32).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie wszystkich powołanych wyżej dowodów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w stosunku do I. G. jest zasadne i jako takie zostało uwzględnione w całości, zaś w stosunku do I. K. bezzasadne i dlatego zostało w całości oddalone.

Strona powodowa wywodzi swoje roszczenie z treści **art. 299 § 1 k.s.h.** stanowiącego, iż jeśli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. W rozpoznawanej sprawie nie budzi wątpliwości, iż została spełniona podstawowa przesłanka odpowiedzialności członków zarządu, a mianowicie bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce. Postępowanie egzekucyjne prowadzone przez komornika sądowego zostało umorzone na skutek wszczęcia postępowania upadłościowego. Wszystkie te działania okazały się jednak bezskuteczne, albowiem zarówno w toku postępowania egzekucyjnego, jak i trwającego ponad dwa lata postępowania upadłościowego na rzecz strony powodowej żadnych kwot nie wyegzekwowano i należności objęte nakazami zapłaty w sprawach XII GNc 562/10 i XII GNc 563/10 pozostały w całości nieuregulowane.

Odpowiedzialność członków zarządu spółki za jej zobowiązania jest solidarna, przy czym istotne jest, by zobowiązanie istniało w chwili, gdy dana osoba jest członkiem zarządu spółki. Konkluzja ta czyni **bezzasadnym zarzut braku legitymacji biernej pozwanych**. Ani treść przepisu art. 299 § 1 k.s.h. ani jego ratio legis nie pozwalają ograniczyć odpowiedzialności członków zarządu spółki za jej zobowiązania tylko do tych członków zarządu, którzy byli nimi w chwili powstania zobowiązania. Komentowany przepis sformułowany jest w sposób ogólny i wskazuje na odpowiedzialność członków zarządu za wszystkie zobowiązania spółki, przy czym bez względu na rodzaj ich odpowiedzialności (odpowiedzialność odszkodowawcza lub gwarancyjna) chodzić tu może jedynie o te zobowiązania, które istniały w czasie, gdy byli członkami zarządu. W rozpoznawanej sprawie wszystkie zobowiązania określone nakazami w sprawach XII GNc 562/10 i XII GNc 563/10 istniały w momencie, gdy członkami zarządu były obie pozwane. Wynika stąd, iż za zobowiązania te, jak również za zobowiązania akcesoryjne, a mianowicie dotyczące

kosztów procesu i kosztów postępowania egzekucyjnego powstałych na skutek dochodzenia przez powodową spółkę swoich roszczeń, odpowiedzialność ponosić będą pozwane.

Roszczenie powodowej spółki nie jest również przedawnione. Ponieważ w orzecznictwie dominuje pogląd o odszkodowawczym charakterze odpowiedzialności z art. 299 k.s.h., jego konsekwencją jest przyjęcie za podstawę prawną dla rozstrzygnięcia kwestii przedawnienia roszczeń z tego tytułu art. 442¹ k.c. Odrzucenie tego poglądu nakazuje poszukiwać podstawy przedawnienia w ogólnym przepisie art. 118 k.c. W rozpoznawanej sprawie kwestia ta nie ma jednak istotnego znaczenia, albowiem bez względu na postawę prawną w grę wchodzi wyłącznie trzyletni termin przedawnienia (z art. 442¹ k.c. bądź z art. 118 k.c. – z uwagi na fakt, iż roszczenie związane jest z prowadzeniem działalności gospodarczej przez powoda). Istotne jest ustalenie momentu rozpoczęcia biegu przedawnienia, który to moment w orzecznictwie konsekwentnie wskazywany jest jako moment uzyskania przez wierzyciela świadomości, że wyegzekwowanie długu od spółki jest niemożliwe. Przyjmuje się przy tym, że stan ten występuje w zasadzie od dnia bezskuteczności egzekucji wierzytelności, objętej prawomocnym tytułem egzekucyjnym wystawionym przeciwko spółce. W rozpoznawanej sprawie z uwagi na wszczęcie i prowadzenie postępowania upadłościowego, podczas którego w masie upadłościowej gromadzono środki na zaspokojenie wierzycieli, nie ma podstaw do twierdzenia, by wierzyciel wcześniej niż przy zakończeniu postępowania upadłościowego powziął wiedzę o niemożliwości wyegzekwowania długu od dłużnika, ewentualnie stopniu tej niemożliwości. Przyjąć więc trzeba, że przedawnienie zaczęło biec w dniu 30 marca 2012 roku, a zatem do dnia złożenia pozwu, czyli 14 listopada 2014 roku, roszczenie dochodzone niniejszym pozwem przedawnione nie było.

W dalszej części przejść trzeba do oceny okoliczności wyłączających odpowiedzialność członków zarządu spółki. Zamknięty **katalog okoliczności egzoneracyjnych** zwalniających członka zarządu od odpowiedzialności przewidzianej w paragrafie poprzedzającym przewiduje § 2 komentowanego artykułu, zgodnie z którym członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. Okoliczności egzoneracyjne powinny być, zgodnie z ogólną zasadą art. 6 k.c., udowodnione przez pozwanego członka zarządu spółki. W rozpoznawanej sprawie okoliczności takie udowodnione nie zostały.

Pierwsza z okoliczności egzoneracyjnych nie została wykazana przez żadną z pozwanych. Przesłanki do wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości wystąpiły w roku 2009, zwłaszcza w jego drugiej połowie. Zgłoszenie wniosku w 2010 roku nastąpiło z opóźnieniem.

Ocena pozostałych okoliczności egzoneracyjnych przedstawia się różnie w stosunku do obu pozwanych.

W zakresie roszczenia **przeciwko I. G.** pozwana w żaden sposób nie wykazała, by powódka na skutek niezgłoszenia wniosku o upadłość spółki nie poniosła szkody. Niewątpliwie egzekucja przeciwko spółce była bezskuteczna, a gdyby wniosek o upadłość złożono w pierwszej połowie 2009 roku cała należność powodowej spółki zostałaby zaspokojona. Stopień zaspokojenia tej należności spadał – w grudniu 2009 roku wynosił już tylko 22,32 %, jednakże w tym momencie już od pół roku trwał stan, w którym członek zarządu winien zgłosić wniosek o upadłość.

Pozwana I. G. nie udowodniła również braku winy w niezgłoszeniu wniosku o upadłość spółki. Pozwana była prezesem zarządu spółki od 28 lutego 2006 roku, a zatem kilka lat przed wystąpieniem przesłanek do zgłoszenia wniosku o upadłość. Sprawy spółki powinny być jej doskonale znane, w szczególności miała świadomość zobowiązań w stosunku do powodowego banku (uznała długi w stosunku do banku w kwietniu 2009 roku). Prowadzenie rokowań z jednym z wierzycieli, w sytuacji gdy wierzycieli jest kilkunastu, a sytuacja firmy stale się pogarsza, nie zwalniało pozwaną od obowiązku zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

W konkluzji należy wywieść, że pozwana I. G. nie wykazała żadnej z okoliczności egzoneracyjnych, a co za tym idzie ponosi ona odpowiedzialność za zobowiązania spółki określone nakazami zapłaty w sprawach XII GNC 562/10 i XII

GNC 563/10, w tym koszty procesu i inne zobowiązania akcesoryjne, a mianowicie dotyczące kosztów postępowania egzekucyjnego powstałych na skutek dochodzenia przez powodową spółkę swoich roszczeń. Pozwana kwestionowała co prawda wysokość dochodzonego roszczenia, ale nie wskazała w tym zakresie żadnych konkretnych zarzutów, co w sytuacji, gdy powód wykazał swe roszczenia nakazami zapłaty i wyciągiem z ksiąg bankowych (wskazujących na kwoty roszczeń głównych i prawidłowo obliczonych odsetek za okres od wydania nakazów zapłaty do wystawienia wyciągu z ksiąg bankowych, a także kosztów procesu), a także postanowieniami komornika sądowego określającymi koszty egzekucji, pozwala na uznanie, że powód udowodnił swoje roszczenia co do wysokości, a zarzuty pozwanej pozostały całkowicie gołosłowne.

Mając powyższe na uwadze, **sąd uwzględnił powództwo w całości co do I. G..**

Inaczej ocenione musi być roszczenie skierowane **przeciwko I. K..** W ocenie sądu pozwana nie ponosi winy w niezgłoszeniu we właściwym terminie wniosku o upadłość spółki. Przede wszystkim podkreślić trzeba, że pozwana prezesem spółki została w dniu 23 grudnia 2009 roku; oczywistym jest, że jako nowy prezes i osoba niezwiązana z dotychczasowymi władzami spółki potrzebowała czasu na prawidłowe zorientowanie się w sprawach spółki. Zważywszy na to, że kończył się rok obrachunkowy, zasadnym było oczekiwanie przez pozwaną na sporządzenie bilansu rocznego, który najlepiej i kompleksowo przedstawiał sytuację przedsiębiorstwa. Po otrzymaniu terminowo sporządzonego bilansu (do końca marca 2010 roku), pozwana podjęła decyzję o zgłoszeniu wniosku o upadłość – i faktycznie wniosek ten złożyła w dniu 5 maja 2010 roku. Obowiązujący wówczas art. 21 § 1 prawa upadłościowego i naprawczego wskazywał, iż dłużnik jest obowiązany nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości. Pozwana I. K. wiedząc o sytuacji spółki uzasadniającej zgłoszenie wniosku o upadłość nabyła pod koniec marca 2010 roku, a wniosek o ogłoszenie upadłości złożyła po około miesiącu, z niewielkim przekroczeniem terminu, ale za to w takiej formie, w której pozwalał sądowi na przeprowadzenie postępowania upadłościowego i zaspokojenie przynajmniej częściowo wierzycieli kategorii drugiej. W ocenie sądu pozwanej I. K. nie można w związku z powyższym przypisać winy w niezgłoszeniu we właściwym terminie wniosku o upadłość spółki.

Trzeba mieć też na uwadze, iż w momencie gdy pozwana I. K. zaczęła pełnić funkcje członka zarządu, sytuacja firmy była taka, że nawet zgłoszenie w tym momencie wniosku o upadłość pozwalałoby na zaspokojenie wierzytelności powoda tylko w 22,32 %. Stopień zaspokojenia tej wierzytelności stale zmniejszał się od końca pierwszej połowy 2009 roku, co pozwala domniemywać, że nawet gdyby pozwana zgłosiła wniosek o ogłoszenie upadłości w kwietniu 2010 roku to i tak strona powodowa nie zaspokoiłaby swojej wierzytelności w jakimkolwiek stopniu.

Mając powyższe na uwadze, **sąd powództwo w stosunku do I. K. oddalił w całości.**

Z/ Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.

Dnia 22 stycznia 2018 r.